

Dosarul nr. 2rac-175/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Iu. Potînga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, I. Dutca, V. Buhnaci)

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „A.D.M.-Eximcom” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la obligarea executării obligației contractuale și achitarea sumei,

împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 decembrie 2018, SRL „A.D.M.-Eximcom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” solicitând obligarea pârâtului de a restitui originalele facturilor fiscale (exemplarul furnizorului), semnate și șampilate de persona responsabilă, ce atestă livrarea mărfurilor conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016, după cum urmează: nr. 1749656 din 29 decembrie 2017, nr. 1749657 din 29 decembrie 2017, nr. 1749658 din 29 decembrie 2017, nr. 1749659 din 29 decembrie 2017, nr. 1749660 din 29 decembrie 2017, nr. 1749661 din 29 decembrie 2017, nr. 1749662 din 29 decembrie 2017, achitarea sumei bănești în mărime de 2524842,00 de lei, prețul mărfurilor livrate la depozitul cumpărătorului în baza facturilor fiscale menționate, restituirea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat și asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016 a livrat la data de 29 decembrie 2017 ÎS „Calea Ferată din Moldova” marfă în cantitatea și asortimentul convenit în Anexa nr. 1 - specificația bunurilor. Deși, la data de 29 decembrie 2017 a eliberat cumpărătorului facturile fiscale: nr. 1749656 din 29 decembrie 2017, nr. 1749657 din 29 decembrie 2017, nr. 1749658 din 29 decembrie 2017, nr. 1749659 din 29 decembrie 2017, nr. 1749660 din 29 decembrie 2017, nr. 1749661 din 29 decembrie 2017, nr. 1749662 din 29 decembrie 2017, până în prezent ultimul nu a restituit exemplarul vânzătorului (furnizor), semnate și șampilate în modul corespunzător.

Transmiterea facturilor fiscale în adresa pârâtului se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 12 din 29 decembrie 2017, pe care este aplicată ștampila de intrare a pârâtului.

Reclamantul a afirmat că, nerestituirea de către pârât a facturilor fiscale, conform prevederilor legislației în vigoare, nu poate servi temei de a lipsi factura fiscală de efectele sale juridice pe care le poate produce în perioada în care factura fiscală este valabilă și/sau nu a fost anulată de părți sau alte instanțe competente. Facturile fiscale menționate constituie documente justificative ce atestă livrarea mărfurilor către ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Reclamantul în susținerea pretențiilor s-a referit conținutul pct. 4.3 din contractul de vânzare-cumpărare, care prevede că achitarea mărfii urma a fi realizată în termen de 60 zile calendaristice din momentul livrării, precum și la pct. 9.6 din contract, care redă că, pentru neonorarea în termen a obligațiunii de plată, cumpărătorul achită vânzătorului o clauză penală în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 2 % din suma neachitată.

Deși, s-a adresat de nenumărate ori pârâtului cu solicitarea de a-și onora obligațiunile contractuale în termen, până în prezent facturile fiscale nu au fost restituite, iar datoria existentă în sumă de 2524842 de lei nu a fost stinsă, precum și evită soluționarea pe cale amiabilă a litigiului apărut. La fel, a susținut că la data de 29 decembrie 2017 i-a expediat pârâtului scrisoarea nr. 12, iar la 19 martie 2018 și la 18 iunie 2018 a trimis reclamații, însă care au rămas fără răspuns.

Ulterior, reclamantul SRL „A.D.M.-Eximcom” a depus cerere de concretizare și completare a pretențiilor, prin care a solicitat obligarea pârâtului de a recepționa lotul de marfa importat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016 și livrat în baza facturilor fiscale: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017 și AAA 1749662 din 29 decembrie 2017, în valoare totală de 2524842 de lei, obligarea pârâtului de a restitui originalele facturilor fiscale (exemplarul furnizorului), semnate și ștampilate de persona responsabilă, ce atestă livrarea mărfurilor conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016, după cum urmează: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017 și AAA 1749662 din 29 decembrie 2017, achitarea sumei bănești în mărime de 2524842 de lei, prețul mărfurilor livrate la depozitul cumpărătorului în baza facturilor fiscale menționate și restituirea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat și asistență juridică.

Prin hotărârea din 07 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de SRL „A.D.M.-Eximcom” și s-a obligat ÎS „Calea Ferată din Moldova” să execute obligația de recepționare a lotului de marfă importat de SRL „A.D.M.-Eximcom” în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016 și a livrat în baza facturilor fiscale: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017, AAA 1749662 din 29 decembrie 2017, în valoare totală de 2524842,00 de lei; s-a

obligat ÎS „Calea Ferată din Moldova” de a restitui SRL „A.D.M.-Eximcom” originalele facturilor fiscale (exemplarul furnizorului) recepționate și acceptate de cumpărătorul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ce atestă livrarea mărfurilor potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016, după cum urmează: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017, AAA1749662 din 29 decembrie 2017, în valoare totală de 2524842,00 de lei; s-a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SRL „A.D.M.-Eximcom” suma bănească în mărime de 2524842,00 de lei, reprezentând contravaloarea mărfurilor livrate la depozitul cumpărătorului ÎS „Calea Ferată din Moldova” în baza facturilor fiscale: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017, AAA1749662 din 29 decembrie 2017; s-a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SRL „A.D.M.-Eximcom” suma bănească în mărime de 50000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată constituite din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 07 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 06 iulie 2020, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că atât la examinarea cauzei în instanța de fond, cât și în instanța de apel, a fost soluționată greșit cauza ca urmare a aplicării și interpretării eronate a normelor de drept material și anume prin neaplicarea și interpretarea în mod eronat a legii care trebuia să fie aplicată raporturile juridice stabilite între părți.

Totodată, a menționat că, în cadrul examinării cauzei, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, a indicat despre faptul că SRL „A.D.M.- Eximcom” nu și-a executat obligația în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit a efectuat livrarea mai multor bunuri, contrar înțelegerii acestor ce rezultă din clauzele contractuale și în lipsa unui acord expres (cerere comandă) din partea. Intimatul nu a prezentat probe în sensul art. 117, art.118 Cod de procedură civilă, care să dovedească faptul că a primit anumite cereri comandă în privința bunurilor menționate în facturile fiscale.

La fel, a indicat că din materialele cauzei rezultă că marfa indicată în facturile fiscale menționate, nu corespunde cu denumirea bunurilor indicate în Anexa nr. 1, specificația bunurilor parte a contractului nr.1646/IV/2016 din 18 mai 2016. Conform Codului Civil vânzătorul este obligat să transmită cumpărătorului bunurile conform contractului de vânzare-cumpărare în completivitatea asortimentului.

Instanțele inferioare nu au aplicat și au interpretat eronat prevederile art. 572 alin. (1), (2) Cod civil. Astfel, în lipsa temeiului executării corespunzătoare a obligației corelative de către vânzător, cumpărătorul nu avea vreo obligație de a recepționa lotul de marfa litigios pretins ca fiind livrat, în temeiul contractului de

vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016.

Recurentul a precizat că a prezentat la materialele cauzei, raportul Serviciului Securitate Internă, conform cărui în rezultatul desfășurării anchetei de serviciu privind efectuarea controlului și verificării livrării mărfii, s-a constatat că, lotul de marfa pretins, de facto, nu a fost livrat și respectiv nu au fost recepționat bunuri.

De asemenea, a declarat că în pct.3.3. din contract este specificat precum că data livrării bunurilor se consideră data indicată în factura fiscală semnată de către reprezentanții împuterniciți ai ambelor părți, însă la caz facturile ce stau la baza pretenției, sunt semnate și stampilate doar de către intimat. Totodată, cu referire la ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 28 august 2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” și a Instrucțiunii privind completarea acestui, a specificat ce ar urma să conțină facturile fiscale.

Recurentul a opinat că, drept urmare a neaplicării și interpretării eronate a prevederilor legale privind raporturile juridice stabilite între părți, soluția instanțelor inferioare este una eronată, instanța inferioară nu a intrat în esența cazului litigios, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii, concluziile instanțelor inferioare sunt contradictorii cu circumstanțele cauzei, contrar obligației ce le revine în temeiul art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, conform cărui instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

La fel, a afirmat că în lunile septembrie, octombrie, noiembrie 2016, ianuarie, februarie 2017, în baza facturilor fiscale seria/nr: MZ 3598674 din 29 septembrie 2016, MZ 3598675 din 03 octombrie 2016, MZ 3598676 din 18 octombrie 2016, MZ 3598677 din 25 octombrie 2016, MZ 3598679 din 17 noiembrie 2016, AAA 1749645 din 12 ianuarie 2017, AAA 1749646 din 21 februarie 2017, din 22 februarie 2017, semnate și stampilate de ambele părți contractuale, intimatul a livrat și a recepționat marfa conform Specificației din Anexa nr. 1 parte a contractului vizat. Astfel, la momentul depunerii acțiunii, datora pentru bunurile recepționate conform acestor facturi fiscale, suma de 20941,86 de dolari SUA, fapt prin actul de verificare a decontărilor pentru perioada 01 mai 2016 - 02 mai 2019. În rezultatul recepționării bunurilor în baza facturilor menționate din perioada 2016-2017, nu și-a onorat obligațiunile prevăzute de pct. 8.1. subpct. 2 al contractului vizat, nu a achitat și nu a respectat termenele de plată pentru bunurile livrate de către vânzător și respectiv, vânzătorul având temei legal, urma să rezilieze unilateral contractul nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016, fapt evitat.

Recurentul a precizat că, întrucât nu și-a exprimat acordul la livrarea unor bunuri, rezultă că vânzătorul și-a asumat riscul pe propria răspundere pentru livrarea mărfii, iar în rezultat îl obligă prin intermediul instanțelor de judecată cu rea-credință să recepționeze marfa pe care nu a solicitat-o și nici nu a recepționat-o. Or, art.757 alin. (3) Cod civil prevede că vânzătorul poate executa contractul cu clauze de executare strict la data stabilită, înainte de acest termen sau după el numai cu consimțământul cumpărătorului. Astfel, a opinat că instanțele inferioare de judecată eronat au interpretat legea, întrucât admiterea acțiunii privind obligarea de a recepționa lotul de marfa, care de fapt nu a fost livrat de intimat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016, nu se încadrează în prevederile art.572 alin. (1) și (2), art. 666 alin.(1), art. 753 alin. (1),

(2) Cod civil, la care instanța de judecată a făcut trimitere. La caz, circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii, care instanța de apel a considerat ca fiind constatate de instanța de fond, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente, respectiv nejustificat a fost obligat de a recepționa lotul de marfa conform facturilor înaintate intimat, deși, nici nu a fost comandată, nu corespunde specificațiilor din anexa contractului și nici nu a fost livrată marfa în adresa sa. Dispozițiile din hotărârile contestate privind obligarea de a recepționa lotul de marfa în baza facturilor fiscale, care sunt semnate și ștampilate doar de către intimat și care nu confirmă în nici un mod faptul că ar fi recepționat anumite bunuri, sunt bazate pe interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept aplicabile speței. Or, în contextul prevederilor art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare tare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitor la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului. Conform rigorilor Codului de Procedură Civilă, concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre doar prin probe. Hotărârea nu poate fi bazată pe presupuneri, însă se bazează doar pe dovezile care au fost prezentate de părți și ceilalți participanți la proces în corespundere cu cerințele art. 56 Cod de procedură civilă privind relevanța, admisibilitatea și veridicitatea probelor. Or, nu a avut parte de un proces echitabil, deoarece instanțele inferioare nu au motivat soluțiile adoptate, în același timp, a fost privat de dreptul de a fi auzit de către instanța de judecată, or, argumentele privind netemeinicia pretenției privind obligarea de a recepționa lotul de marfă în baza facturilor fiscale, nu au fost examinate efectiv de către instanțele inferioare. Concluziile instanțelor inferioare contravin materialelor cauzei, iar suportul probatoriu pe care și-au întemeiat concluziile este lipsit de relevanță.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, conform scrisorii de însoțire datate cu 28 iulie 2020 (f.d.192) și corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.193-194).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

La 08 septembrie 2020, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus o cerere de confirmare a tranzacției de împăcare, solicitând admiterea recursului, anularea hotărârii primei instanțe, anularea deciziei instanței de apel, confirmarea tranzacției de împăcare și încetarea procesului.

La 07 octombrie 2020, SRL „A.D.M.- Eximcom” a depus cerere prin care a solicitat confirmarea tranzacției de împăcare încheiată între SRL „A.D.M.- Eximcom” și ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 11 martie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 06 iulie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei participanților la proces la 04 mai 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.152). Din textul recursului se distinge recepționarea deciziei motivate de către partea recurentă la 08 mai 2020. Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecății, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În temeiul art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În contextul prevederilor art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Inițial instanța de recurs consideră necesar de a reitera unele circumstanțele constatate de instanțele inferioare.

În acest sens, Colegiul relevă că în data de 18 mai 2016 între SRL „A.D.M.-Eximcom”, în calitate de vânzător și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.1646/IV/2016, prin care vânzătorul s-a obligat a vinde, iar cumpărătorul a recepționa și achita bunurile prevăzute în specificația din anexa nr. 1, parte integrantă a contractului (f.d.8-12).

Totodată, instanțele ierarhic inferioare au reținut că în baza facturilor fiscale serai/nr: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017, AAA 1749662 din 29 decembrie 2017, SRL „A.D.M.-Eximcom” a livrat bunurile prevăzute în specificația din anexa nr. 1, parte integrantă a contractului, în valoare de 2524842,00 lei (f.d.13-19), precum și că întru executarea obligației de livrare a bunurilor specificate în anexa 1 la contractul de vânzare-cumpărare nr.1646/IV/2016

din 18 mai 2016, a efectuat livrarea întregii cantități de bunuri la depozitul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, din mun.Chișinău, șos. Muncești, nr. 71, până la data de 31 decembrie 2017.

Prin cererea de chemare în judecată depusă împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, concretizată ulterior, SRL „A.D.M.-Eximcom” a solicitat obligarea pârâtului de a recepționa lotul de marfa importat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016 și livrat în baza facturilor fiscale: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017 și AAA 1749662 din 29 decembrie 2017, în valoare totală de 2524842 de lei, obligarea pârâtului de a restitui originalele facturilor fiscale (exemplarul furnizorului), semnate și șampilate de persona responsabilă, ce atestă livrarea mărfurilor conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016, după cum urmează: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017 și AAA 1749662 din 29 decembrie 2017, achitarea sumei bănești în mărime de 2524842 de lei, prețul mărfurilor livrate la depozitul cumpărătorului în baza facturilor fiscale menționate și restituirea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat și asistență juridică (f.d.3-5, 41).

Judecând cauza în fond, prima instanță, prin hotărârea 07 iunie 2019, a admis integral acțiunea formulată de către SRL „A.D.M.-Eximcom” împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, obligând pârâtul de a recepționa lotul de marfă în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016 și livrat în baza facturilor fiscale. La fel, a obligat pârâtului de a restitui originalele facturilor fiscale (exemplarul furnizorului), semnate și șampilate de persona responsabilă, ce atestă livrarea mărfurilor conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016, precum și a încasat suma de 2524842,00 lei, reprezentând contravaloarea mărfurilor livrate la depozitul cumpărătorului și cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în sumă de 50000 de lei la înaintarea acțiunii (f.d.81,97-100).

Instanța de apel, prin decizia din 11 martie 2020, a respins apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și a menținut hotărârea din 07 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.138-151).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a ajuns la concluzia admiterii pretenției privind obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să execute obligația de recepționare a lotului de marfă importat de SRL „A.D.M.-Eximcom” în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18.05.2016 și a livrat în baza facturilor fiscale: AAA 1749656 din 29.12.2017, AAA 1749657 din 29.12.2017, AAA 1749658 din 29.12.2017, AAA 1749659 din 29.12.2017, AAA 1749660 din 29.12.2017, AAA 1749661 din 29.12.2017 și AAA 1749662 din 29.12.2017, în valoare totală de 2524842,00 de lei și obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” de a restitui SRL „A.D.M.- Eximcom” originalele facturilor fiscale (exemplarul furnizorului) recepționate și acceptate de cumpărător ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ce atestă livrarea mărfurilor potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18.05.2016, după cum urmează: AAA

1749656 din 29.12.2017, AAA 1749657 din 29.12.2017, AAA 1749658 din 29.12.2017, AAA 1749659 din 29.12.2017, AAA 1749660 din 29.12.2017, AAA 1749661 din 29.12.2017 și AAA 1749662 din 29.12.2017, în valoare totală de 2524842 lei, deoarece pârâtul nu a prezentat instanței de judecată nicio probă pertinentă și admisibilă, care ar demonstra că bunurile specificate în anexa nr. 1, parte integrantă a contractului de vânzare-cumpărare nu au fost livrate.

Colegiul va casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din motivele ce succed.

Inițial Colegiul iterează că părțile și-au asumat anumite obligații în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.1646/IV/2016, încheiat la 18 mai 2016 între SRL „A.D.M.- Eximcom”, în calitate de vânzător și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de cumpărător, prin care vânzătorul s-a obligat a vinde, iar cumpărătorul a recepționa și achita bunurile prevăzute în specificația din anexa nr. 1, parte integrantă a contractului (f.d.8-12).

Conform art. 753 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare la data încheierii contractului, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

În virtutea art. 757 alin. (3) Cod civil, în vigoare în perioada de referință, vânzătorul poate executa contractul cu clauze de executare strict la data stabilită, înainte de acest termen sau după el numai cu consimțământul cumpărătorului.

În contextul normei precitate, pornind de la alegația recurentului adusă prin prisma acestei norme de drept precum că nu și-a exprimat acordul la livrarea unor bunuri, respectiv vânzătorul și-a asumat riscul pe propria răspundere pentru livrarea mărfii care nu a fost solicitată, deși, acest aspect a fost invocat în cererea de apel, instanța de apel contrar obligației sale nu a răspuns acestui argument.

Or, în temeiul art. 373 alin. (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Mai mult, acest aspect viza dezacordul pârâtului cu cerința reclamantului de a fi obligat să recepționeze marfa importată în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016 și livrată în baza facturilor fiscale seria/nr: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017 și AAA 1749662 din 29 decembrie 2017, în valoare totală de 2524842 de lei.

În atare circumstanțe, se impunea un răspuns cert la această alegație a apelantului/recurent. Or, în esență, instanța de apel s-a limitat de a constata că ÎS „Calea Ferată din Moldova” s-a opus îndeplinirii obligației de recepționare a bunurilor, pornind de la faptul că SRL „A.D.M.- Eximcom” și-a arătat disponibilitatea predării bunurilor, livrându-le, cât și remiterea facturii fiscale prin scrisoare de însoțire.

De altfel, recurentul insistă pe faptul lipsei unor cereri-comandă în privința bunurilor menționate în facturile fiscale seria/nr: AAA 1749656 din 29 decembrie 2017, AAA 1749657 din 29 decembrie 2017, AAA 1749658 din 29 decembrie 2017, AAA 1749659 din 29 decembrie 2017, AAA 1749660 din 29 decembrie 2017, AAA 1749661 din 29 decembrie 2017 și AAA 1749662 din 29 decembrie 2017.

Implicit, având în vedere că bunurile se pretind a fi livrate pârâtului/recurent de către reclamant în baza acestor facturi fiscale, această circumstanță impunea o verificare mai completă, în situația în care recurentul a afirmat că nu a fost cerere comanda pentru bunurile date, precum și că bunurile menționate în facturile fiscale nu ar corespunde cu denumirea bunurilor conform anexei 1 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 1646/IV/2016 din 18 mai 2016.

De asemenea, ÎS „Calea Ferată din Moldova” în apelul declarat a punctat și despre raportul Serviciului Securitate Internă al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, anexat la materialele cauzei, conform cărui pretinde că în rezultatul desfășurării anchetei de serviciu privind efectuarea controlului și verificarea livrării mărfii de către SRL „A.D.M.- Eximcom”, s-a constatat că marfa pretinsă a fi livrată, de facto, nu a fost livrată, iar ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a recepționat bunuri, însă instanța de apel nici nu a apreciat acest înscris sub aspectul relevanței litigiului dat, în senul confirmării sau infirmării poziției apelantului/recurent. De altfel, nici nu a fost analizat în raport cu alte probe.

Mai mult, din textul deciziei contestate se deduce că instanța de apel s-a pronunțat doar prin prisma înscrisurilor/probelor prezentate de partea reclamantă, generalizând precum că pârâtul nu a prezentat nicio probă pertinentă și admisibilă care să confirme că bunurile specificate în anexa nr. 1, parte integrantă a contractului de vânzare-cumpărare nu au fost livrate.

Deși, în circumstanța reliefată supra, având în vedere și alegațiile recurentului, Colegiul a relevat că instanța de apel nici nu a apreciat înscrisurile prezentate de către pârât/recurent, care, în opinia recurentului, confirmă faptul că bunurile nu au fost livrate.

Colegiul precizează că atât în textul apelului, cât și în recursul declarat, se identifică că recurentul recunoaște doar existența unei anumite datorii, având în vedere livrarea unor bunuri în baza unor facturi fiscale semnate și ștampilate de ambele părți și confirmată suma datoriei prin actul de verificare a decontărilor pentru perioada 01 mai 2016-20 mai 2019, însă facturile fiscale ce stau la baza acestor pretenții nu se regăsesc.

Acest aspect denotă suplimentar că instanța de apel urma să aprecieze aserțiunile părții apelante, precum și înscrisurile prezentate de aceasta în raport cu pretențiile, probele reclamantului, în situația în care apelantul/recurent a pretins că nu poate fi obligat la recepționarea unor bunuri care nu le-a solicitat.

Un alt argument al recurentului care a fost lăsat fără răspuns reprezintă și faptul că în baza contractului nr.1646/IV/2016 din 18 mai 2016, pct. 8.1 subpct.2, părțile au convenit la rezilierea contractului de comun acord sau unilateral în caz de neonorarea a obligațiilor de către una din părți, însă partea reclamantă nu a făcut uz de acest drept, însă contrar prevederilor pct. 6.2 din contract, în lipsa comenzii cumpărătorului, vânzătorul a informat despre livrarea mărfii. Or, conform art. 757 alin. (3) Cod de procedură civilă, vânzătorul poate executa contractul cu clauze de executare strict la data stabilită, înainte de acest termen sau după el numai cu consimțământul cumpărătorului.

Deși, instanța de recurs ia în considerare și principiul disponibilității garantat de art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, care se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de

drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, însă nicidecum nu se prezumă posibilitatea instanței de a ignora poziția de apărare a unei din părți.

De altfel, prin prisma principiului contradictorialității, precum și egalității părților în drepturile procedurale, garantat de art. 26 Cod de procedură civilă, instanța creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei, precum și prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În această succesiune logică, având în vedere lipsa unui răspuns cert la argumentele apelantului/recurent invocate în apărarea sa, Colegiul reține a fi justificată poziția recurentului precum că nu a fost auzit în sensul garantat de un procesul echitabil prin prisma art. 6 § 1 CEDO.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să ia în considerare circumstanțele conturate anterior și să adopte soluția la caz atât prin prisma pretențiilor părții reclamante, argumentelor participanților la proces, obiecțiilor părții oponente, având în vedere că anterior la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel nici nu a apreciat argumentele, înscrisurile prezentate de apelantul/recurent pentru a stabili, după caz, relevanța acestor și suficiența pentru soluționarea completă și obiectivă a cauzei.

Or, prin prisma art. 130 alin.(4) Cod de procedură civilă, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, ceea ce, la caz, lipsește. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei și normele de drept material și procedural aplicabile speței.

De altfel, o hotărâre judecătorească motivată în sensul respectării cerințelor 6 § 1 CEDO, presupune o examinare reală a problemelor esențiale relevate în speță, cel puțin pentru a le aprecia relevanța. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

Concomitent Colegiul iterează că în ordine de recurs, recurentul prin cererea depusă la 08 septembrie 2020, precum și intimatul prin cererea înregistrată la 07 octombrie 2020, au pretins confirmarea tranzacției de împăcare încheiată la 03 septembrie 2020, între SRL „A.D.M.- Eximcom” și ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Pornind de la faptul că drept urmare a declarării recursului de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, precum și a criticilor aduse actului judecătorec contestat, instanța de recurs a decis trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, Colegiul consideră că la această etapă este prematur de a se pronunța asupra tranzacției de împăcare în sensul confirmării sau respingerii acesteia, având în vedere că recurentul în recurs a punctat despre neelucidarea deplină a circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei.

Concomitent Colegiul consideră necesar de a explica părților precum că sunt în drept, după caz dacă părțile își mențin poziția referitor la tranzacția de împăcare în sensul încheiat la 03 septembrie 2020, de a interveni în instanța de apel cu o cerere de confirmare a tranzacției de împăcare. Or, în circumstanțele conturate de instanța de recurs ce au determinat pronunțarea soluției de casare a deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, este prematur de a se pronunța pentru confirmarea tranzacției în sensul pretins.

De altfel, recursul are un efect devolutiv parțial, adică devoluează numai chestiunile de drept material sau procesual care privesc cauza și investește instanța de casare numai cu controlul în drept, nu și în fapt, al actului judecătoresc contestat.

Coroborând circumstanțele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se casează integral decizia din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „A.D.M.-Eximcom” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la obligarea executării obligației contractuale și achitarea sumei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Galina Stratulat